Nijmegen

NIJMEGEN SPEELT!
VAN JONG TOT OUD

UITVOERINGSKADER
BOSS 2024 en volgende jaren

bewegen | ontmoeten | spelen | sporten

Colofon

Nijmegen Speelt!
Uitvoeringskader BOSS 2024 en volgende jaren
Bewegen, ontmoeten, spelen en sporten

November 2023

Uitgave
Gemeente Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Met medewerking van
Pauline Buit; educatief conceptontwikkelaar en vormgever
Elske Oost-Mulders; co-auteur, OBB Spelmakers + Ruimtedenkers

Vormgeving
Colet Falke

Inhoud

Leeswijzer **4**

Inleiding **5**

Deel 1 BOSS in de stad **7**
1.1 Waarom een BOSS kader? 7
1.2 Relatie met andere beleidsterreinen 7
1.3 Onderzoek 9
1.4 BOSS leeft!

Deel 2 BOSS kader **13**
De stad in 4 lagen 13
Laag 1 Bovenwijks beweegnetwerk 17
Laag 2 Groene sociale knooppunten 21
Laag 3 Buurtplekken 25
Laag 4 Ruimte op straat 29

Deel 3 – Uitvoering BOSS **33**
3.1 Huidige stand van zaken 33
3.2 Wijkaanpak 33
3.3 Gebruik BOSS-plekken 34
3.4 Uitvoeringsagenda 2024-2025 en financiën 35

Bijlage **37**
Uitleg van begrippen 37

Leeswijzer

Het uitvoeringskader BOSS 2024 en volgende jaren gaat over bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de openbare ruimte. Het uitvoeringskader bestaat uit drie delen.

In deel 1 omschrijven we de aanleiding om met een bredere blik te kijken naar de mogelijkheden voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in onze stad. We verbinden onze keuze voor een BOSS-kader met de ambities van de Omgevingsvisie, Gezondheidsagenda, Sport- en beweegnota, Groen, klimaatadaptatie en mobiliteit. Tot slot beschrijven we verschillende onderzoeken waaruit blijkt dat er behoefte is aan meer en andere plekken voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten.

Deel 2 begint met een beschrijving van het BOSS-kader. Het BOSS kader geeft handvaten voor de vormgeving van de openbare ruimte in samenspraak met bewoners. We onderscheiden en beschrijven in het kader vier lagen:
laag 1 het bovenwijkse beweegnetwerk op stadsdeelniveau, laag 2 de groene sociale knooppunten op wijkniveau, laag 3 de buurtplekken op buurtniveau en laag 4 ruimte op 'straat', op straatniveau .

Eerst beschrijven we algemene uitgangspunten die gelden voor elke laag: participatie, duurzaamheid, inclusie, rookvrije speelplekken, variatie en onderhoud. Daarna presenteren we de lagen in tekst, kaart en beeld. We beschrijven bewust dezelfde thema's in elke laag, zodat dit te gebruiken is als toetsing: doen we de juiste dingen op de juiste plek? Zo heeft elke laag een eigen functie, ambitie en inrichting. Ook schetsen we bij elke laag welke kansen er zijn voor groen en klimaatadaptatie.

In deel 3 schetsen we de uitvoering van het kader voor de komende tien jaar. We beschrijven meer specifiek de activiteiten die we in 2024 en 2025 gaan oppakken.
Daarna volgt de financiële paragraaf. Tot slot is er een begrippenlijst toegevoegd.

Inleiding

We vinden het belangrijk dat iedereen in de stad kan sporten en bewegen en gezond en actief kan leven. Daarbij hoort een omgeving die mogelijkheden biedt om te bewegen, ontmoeten, spelen en te sporten. Want bewegen en ontmoeten, op welke manier dan ook, draagt bij aan de sociale en motorische ontwikkeling van kinderen, verlaagt het risico op ziekten, en stimuleert sociale verbinding en participatie van inwoners. Het realiseren van een beweegvriendelijke omgeving is één van de ambities in de Omgevingsvisie 2020-2040 "Nijmegen Stad in beweging". Deze ambitie heeft daarmee invloed op de ruimtelijke keuzes die we in onze stad maken.

Deze ambitie vraagt om een concrete uitwerking van wat we verstaan en willen als het gaat om **B**ewegen, **O**ntmoeten, **S**pelen en **S**porten. Met een BOSS-kader en uitvoeringsprogramma geven we concreet invulling aan de ambities uit de Omgevingsvisie en dragen we bij aan de doelen van de Gezondheidsagenda en Sport- en Beweegnota.

Deel 1 BOSS in de stad

1.1 Waarom een BOSS kader?

De koers, ambities en doelen genoemd in de Omgevingsvisie, Gezondheidsagenda en Sport- en Beweegnota vragen om een nieuw kader. Het huidige uitvoeringskader “Speelruimte” is in 2015 vastgesteld en benoemt de uitgangspunten voor inrichting van speelplekken, toegankelijkheid en participatie. Een deel van deze uitgangspunten blijven gelden. Echter door nieuwe inzichten en veranderende ambities is het nodig om een nieuw kader vast te stellen over vorm en ruimtegebruik. Een kader dat breder is dan speelplekken voor kinderen. Het richt zich op bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de openbare ruimte voor bewoners van alle leeftijden.

Daarnaast is aankomende 10 jaar het grootste deel van de speeltoestellen en ondergronden aan het einde van hun levensduur. Dat betekent dat de speeltoestellen en de ondergronden verwijderd en deels vervangen moeten worden. Hierdoor ontstaat een natuurlijk moment om het bestaande speellandschap in de wijk aan te passen, dat aansluit bij de koers, ambities en doelen die zijn vastgesteld.
Met dit BOSS kader geven we richting en duidelijkheid over hoe we de ambitie voor een omgeving met ruimte voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten willen uitvoeren. Bij stadsontwikkeling en herontwikkeling is dit kader de leidraad om mee te nemen in het vaststellen van de ambities voor het te ontwikkelen gebied.

1.2 Relatie met andere beleidsterreinen

Omgevingsvisie en woningbouwopgave

Met de Omgevingsvisie “stad in beweging” kiezen we ervoor een compacte stad te blijven en de groei van het aantal woningen binnen de stadsgrenzen te realiseren.
De toename van het aantal woningen moet zorgvuldig ingepast worden. Want we willen ook voldoende (be)leefbare ruimte voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Dit vraagt om heldere kaders op basis waarvan keuzes gemaakt kunnen worden.
In 2023 zijn we gestart met de actualisatie van de Omgevingsvisie. Uitgangspunt bij deze actualisatie is dat we de Omgevingsvisie concreter willen maken. Daarbij hebben we ook aandacht voor het thema gezondheid. Dit BOSS kader levert hieraan een bijdrage.

Groene gezonde stad

uit de Omgevingsvisie

We willen een groene, gezonde stad, waar het aantrekkelijk is om te wonen, waar ruimte is om elkaar te ontmoeten, waar je jezelf kunt zijn, waar het veilig en schoon (lucht, geluid, bodem) is en waar goede voorzieningen zijn. We willen een stad met plekken waar kinderen kunnen spelen en waar je in beweging wilt komen. Plekken die uitnodigen om te lopen en te fietsen: zowel in wijken, tussen wijken en naar voorzieningen en het centrum. Een stad waar dichtbij huis mogelijkheden zijn om te wandelen, te spelen en te sporten. Een stad waar iedereen kan komen en dus mee kan doen.

We maken van een aantal speelplekken in de wijk centrale, groene ontmoetingsplekken voor jong en oud. Zogeheten 'groene sociale knooppunten' waar gespeeld, gesport en gepraat en soms ook getuinierd kan worden. Ook op straatniveau richten we straten zo in dat ontmoeten en ontspannen dichtbij zijn.

Gezondheidsagenda en Sport- en beweegnota

Met de gezondheidsagenda 2021-2024 "Samenwerken aan gezondheid" en de Sport- en beweegnota 2022 "Een Nimweegs hert veur sport en bewegen!" werken we aan het beschermen en bevorderen van de gezondheid en een leven lang met plezier sporten en bewegen voor iedere inwoner van Nijmegen. Dit vergt veel verschillende maatregelen en activiteiten. Onder andere in de fysieke leefomgeving, want de inrichting van de fysieke omgeving heeft invloed op hoe actief mensen zijn. Met het creëren van een omgeving die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten, spelen en sporten en een netwerk van aantrekkelijke beweegroutes door de stad, die wijken en publieke plekken met elkaar verbinden, maken we mogelijk dat van jong tot oud inwoners in de buurt en door de stad actief kunnen zijn. Op zelf gekozen momenten en op hun eigen manier. Het BOSS kader maakt de uitvoering hiervan mogelijk. Tot slot draagt het uitvoeringskader BOSS bij aan de stadsbrede beweging 'Groen, Gezond en in Beweging' waarin we samen met veel partijen in de stad werken aan gezondere inwoners in een gezondere omgeving.

Groen, biodiversiteit en klimaatadapatie

Voor de thema's groen, biodiversiteit en klimaatadaptatie hebben we als gemeente de volgende ambities en doelen vastgesteld: 'We nemen maatregelen om negatieve effecten van klimaat-verandering op de stad op te vangen door de water- en groenstructuur te verbeteren. Zodat deze structuur technisch functioneert, beleving en gebruik biedt aan bewoners en klimaatbestendig is. Ook verbeteren we het ecologisch beheer van het groen, de bossen en de natuurgebieden'. Al deze doelen worden uitgewerkt in de Klimaatadaptatiestrategie en de Biodiversiteitsagenda.

Mobiliteit

De komende jaren gaan we de openbare ruimte in onze stad met veel meer inwoners en hun bezoekers delen. Het is daarom noodzakelijk dat we minder gebruik gaan maken van de privé auto en meer gebruik maken van modaliteiten die veel minder ruimte innemen. Met het ambitiedocument 'Nijmegen Goed op Weg' zet Nijmegen stevig in op die transitie naar meer duurzame en ruimte-efficiënte mobiliteit. Lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelvervoer staan daarbij centraal. Randvoorwaarden hiervoor zijn onder andere toegankelijke, veilige, verlichte en aantrekkelijke netwerken voor voetgangers

en fietsers. Netwerken die tevens gebruikt kunnen worden om te gaan Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten. Het handboek toegankelijkheid is hiervoor een belangrijke leidraad.
Een BOSS kader met uitvoeringsprogramma geeft daarmee verdere invulling aan het ambitiedocument 'Nijmegen Goed op Weg'.

1.3 Onderzoek

Uit diverse onderzoeken blijkt dat onze inwoners behoefte hebben aan meer variatie in beweeg- en speelplekken die ook mogelijkheden bieden om te ontmoeten.

Stadspanel in 2020 (1350 deelnemers) over inrichting van speelplekken

- Er is een groot draagvlak om per wijk één of meer centraal gelegen groene plekken in te richten die bedoeld zijn om te spelen en ontmoeten voor kinderen en volwassenen van 0-99 jaar;
- Een meerderheid vindt het een goed idee om kleinere speelplekjes meer natuurlijk in te richten voor kinderen van 0 t/m 5 jaar;
- Voor een echte goede speelplek is men bereid om 5 tot 10 minuten te lopen of te fietsen.

Onderzoek Nijmegen-Noord in 2023 over behoefte onder jongeren

Nu en in de toekomst zijn er te weinig plekken voor het groeiend aantal jongeren in Nijmegen Noord. De plekken die er wel zijn bieden te weinig variatie voor jongeren. Daarnaast ervaren bewoners op verschillende plekken overlast van jongeren. Ook in andere delen van Nijmegen wordt de geringe hoeveelheid plekken onderkend, waaronder Jongeren Ontmoetingsplekken (JOP's).

> 'Buitenspelen is van levensbelang. Kinderen worden er heel blij van. Ze krijgen er veel vriendjes door. En het is ook nog eens super gezond!'
>
> **Dave Ensberg,**
> **directeur Jantje Beton**

Onderzoek Urban Sport - Cityscan Nijmegen 2022 over de omvang, wensen en behoeften van de Nijmeegse urban scene

Uit de cityscan Urban Sports & culture in Nijmegen blijkt dat het uitoefenen van urban sports als skaten, BMXen, freerunning en Calisthenics in de openbare ruimte in Nijmegen groot is. We zien een toenemende behoefte aan (openbare) plekken om urban sports te kunnen beoefenen. Het onderzoek wijst ook uit dat de voorzieningen in de openbare ruimte in Nijmegen zowel kwalitatief als kwantitatief onvoldoende zijn.

1.4 BOSS leeft!

Op verschillende momenten en op verschillende manieren hebben we de afgelopen tijd verzoeken en input uit de stad gekregen over wensen voor een beweegvriendelijke openbare ruimte. Ook de gemeenteraad heeft op verschillende momenten door moties en initiatiefvoorstellen kenbaar gemaakt een beweegvriendelijke, groene openbare ruimte belangrijk te vinden. Zij willen voldoende ruimte geven aan spelen en sporten in elk stadsdeel en in de nieuw te ontwikkelen gebieden.

Kinderen

Na input van de Nijmeegse Kinderraad hebben we de afgelopen 2 jaar gesproken met zeker 200 kinderen in de leeftijd van 7 tot 11 jaar. Deze kinderen geven aan veel speelplekken in Nijmegen saai te vinden. Door met hen op pad te gaan hebben we gezien dat de hele buurt vaak als speelplek wordt gebruikt; op zoek naar avontuur en uitdaging is juist ook de niet ingerichte openbare ruimte voor hen aantrekkelijke speelruimte. Ook geven zij aan dat het leuker is om met meerdere kinderen op een speelplek te zijn en dat je zo veel verschillende dingen kan doen en ontdekken. In ontwerpopdrachten hebben de kinderen laten zien wat hun wensen voor inrichting van een goede speelplek zijn.
Dit sluit aan bij landelijk onderzoek van Jantje Beton; 38% van de kinderen geeft aan dat ze het een belemmering vinden dat er te weinig kinderen zijn om mee buiten spelen. Ook geeft 25% van de kinderen aan dat er te weinig te doen is. (Bron: Jantje Beton: onderzoek buitenspelen 2022).

> Op pad met kinderen uit Lent: “we missen een plek waar we een geheime hut kunnen maken”

Bewonersinitiatieven

Via onder andere Mijn Wijkplan maken bewoners hun wensen voor de inrichting van de openbare ruimte kenbaar. De vraag naar een sportieve inrichting van de openbare ruimte en andere invulling van speelplekken neemt toe. Het gaat om o.a. initiatieven als beweegroutes en wensen op het gebied van urbansports zoals een calisthenicspark, een pumptrack en betere skatevoorzieningen.

Op grond van bovenstaande ontwikkelingen en onderzoeken zijn we gekomen tot een nieuw integraal uitvoeringskader waarmee we de aankomende jaren aan de slag kunnen.

Deel 2 BOSS kader

De stad in 4 lagen

Met dit BOSS kader maken we het mogelijk dat inwoners van alle leeftijden zowel in de buurt als op wijkniveau, als door de hele stad op veel verschillende manieren kunnen bewegen en elkaar kunnen ontmoeten. Zo geven we meer betekenis aan de openbare ruimte. We onderscheiden vier lagen. Zo kunnen we voldoen aan verschillende behoeftes van inwoners en efficiënt gebruik maken van financiële middelen en ruimte in de stad.

Laag 1 Bovenwijkse beweegnetwerken

Verspreid over de stad komen bovenwijkse beweegnetwerken. Dit zijn zones met grotere voorzieningen, ingericht voor een hogere beweegintensiteit of ontmoeten met grotere groepen. Ze sluiten aan op sportcomplexen en de groen-blauwe structuren van de stad.

Laag 2 Groene sociale knooppunten

In de wijken komen groene sociale knooppunten. Dit zijn grotere plekken met een aanbod voor bewoners uit de wijk van 0 tot 99 jaar. Groene, toegankelijke, prettige plekken met inrichting voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten.

Laag 3 Buurtplekken

In de buurten komen buurtplekken en veilige routes die aanzetten tot spelen en bewegen. Ze voorzien in een behoefte dichter bij huis, voor omwonenden, senioren, mensen met een beperking en jonge kinderen die zonder begeleiding niet te ver weg mogen.

Laag 4 Ruimte op ‘straat’

De basis van alle lagen is de ruimte op straat. Dit is de openbare ruimte in zijn geheel. Deze wordt gebruikt om te verblijven en te verplaatsen. Door deze basislaag op orde te hebben worden voorzieningen verbonden. Door de basislaag goed en toegankelijk in te richten is er voor elke doelgroep aanbod om te bewegen en ontmoeten.

Door het verbinden van deze verschillende lagen ontstaat er een netwerk door de stad waar inwoners kunnen bewegen, ontmoeten, spelen en sporten.

Algemene uitgangspunten bij BOSS

Voorafgaand aan de beschrijving van de functie, ambitie en de inrichting van de vier lagen beschrijven we de algemeen geldende uitgangspunten van BOSS in de stad.

Participatie

Het is van groot belang dat bewoners en dus ook kinderen en senioren mee kunnen praten over de inrichting van hun buurt of wijk op het gebied van BOSS. Bij de herinrichting van de speelplekken en nieuwe initiatieven in de openbare ruimte handelen we volgens het vastgestelde participatieplan van het ruimtelijk domein. De mate van participatie verschilt per laag. In de praktijk beschrijven we per project in welke mate bewoners betrokken worden.

We gaan bij de herinrichting van de speelplekken in de wijk op wijksafari met kinderen om hun speelgedrag en wensen op te halen. Naar aanleiding van deze wijksafari's bepalen we de locatie van de groene sociale knooppunten en buurtplekken in de wijk definitief. Ook zetten we ervaringsdeskundigen in voor spelen en sporten met een beperking.

Bewoners kunnen meedenken over de inrichting van een groen ontmoetingsplekje. Ze kunnen een aanvraag doen voor meer groen, een bankje of voor het inrichten en bijhouden van een moestuin. Zo'n ontmoetingsplekje wordt door de buurtbewoners zelf onderhouden. Dit leggen we vast in een participatie-overeenkomst.

Duurzaamheid

De voorzieningen op de speel- en sportplekken dragen bij aan duurzaamheid doordat ze aan het einde van de levensduur gebruikt worden als grondstof voor nieuwe voorzieningen. Als een toestel bij verandering van de speelplek nog bruikbaar en veilig is wordt deze verplaatst naar een andere locatie.

Door reparaties en versleten onderdelen van een toestel te vervangen verlengen we de levensduur van een toestel.

Elementen zoals stoeptegels die over zijn na vergroening, kunnen op straat en op speelplekken een tweede leven krijgen. Straatmeubilair kan ook aanleiding geven tot spelen

en sporten. Het gaat hier om het slim combineren. Ook bij de aanschaf van speeltoestellen speelt duurzaamheid een belangrijke rol.

Variatie in aanbod

Veelzijdig bewegen is belangrijk voor de fitheid, vitaliteit en gezondheid en is de basis voor een leven lang plezier in bewegen. Bij de inrichting van de verschillende plekken houden we daarom rekening met de tien grondvormen van bewegen zoals zwaaien, klimmen, glijden en balanceren. Deze grondvormen zijn gezamenlijk belangrijk voor een optimale motorische ontwikkeling voor iedereen. Ook houden we rekening met kinderen die behoefte hebben aan fantasiespel.

Inclusieve speelplekken

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen met elkaar kunnen spelen én dat senioren gebruik kunnen maken van de groene sociale knooppunten zijn zitgelegenheid en toegankelijkheid van (speel)plekken en speeltoestellen belangrijk. De gemeente heeft een Samenspeelakkoord getekend waarin dit is opgenomen.
Het VN-verdrag Handicap (artikel 30) waarborgt dat kinderen met een handicap op voet van gelijkheid met andere kinderen kunnen deelnemen aan spel-, recreatie-, vrijetijds- en sportactiviteiten. In het Nijmeegse actieprogramma Inclusie ‘Iedereen doet mee!’ voor de invoering van het VN-verdrag Handicap staat het actiepunt: Inzetten op samenspeelkansen en het creëren van speelplekken voor kinderen met en zonder beperking.

Rookvrije speelplekken

Kinderen horen in een veilige en gezonde omgeving te spelen. Rookvrije speelplekken horen daarbij. 90 % v an de Nederlanders is dan ook voorstander van geheel rookvrije speeltuinen.
Met een rookvrije speelplek geef je het goede voorbeeld aan kinderen en voorkom je het schadelijke meeroken. Zo beschermen we opgroeiende kinderen tegen de schadelijke gevolgen van (mee)roken en zijn we samen op weg naar een Rookvrije Generatie.

Onderhoud

De openbare ruimte wordt door de gemeente onderhouden. O.a. het groen, de verhardingen, de afwatering en speel-voorzieningen vallen onder het reguliere onderhoud van de gemeente. Er zijn wel steeds meer plekken waar bewoners een groene (ontmoetings-)plek in hun buurt zelf onderhouden. Bewoners kunnen met gebruikmaking van de meld&herstel-app eventuele schade aan toestellen of ondergronden melden. Zo zorgen we er samen voor dat de speelplekken schoon en veilig zijn.

Laag 1

Bovenwijks beweegnetwerk
-stadsdeelniveau-

Het bovenwijks beweegnetwerk verleidt bewoners om (meer) te bewegen. Het is een netwerk van routes en beweegzones op stadsdeelniveau dat in samenhang een breed aanbod aan beweeg-voor zieningen in de stad vormt. De inrichting is gericht op een zo breed mogelijke doelgroep waaronder nadrukkelijk ook de jongeren. Het netwerk verbindt ook de stad met het omliggende recreatielandschap.

Functie

Het bovenwijks beweegnetwerk bestaat uit groen, beweegvoorzieningen en routes in één of meerdere stadsdelen die uitnodigen om in beweging te komen. Ze hebben een functie voor het bewegen en ontmoeten voor alle doelgroepen uit de hele stad. De voorzieningen die hier liggen zijn geschikt voor diverse sporten en voorzien in de behoefte om 'vrij en kosteloos' te sporten in de openbare ruimte.
De bovenwijkse voorzieningen vormen de ruggengraat van de stad voor BOSS. De voorzieningen hierbinnen gaan naar verwachting 20 jaar mee. Voor de speeltoestellen geldt een leeftijdsduur van ca. 15 jaar. Investeringen in deze voorzieningen zijn altijd duurzaam en circulair. Door een gevarieerd netwerk aan voorzieningen is er volop keuze voor de diverse gebruikersgroepen. De openbare ruimte is daardoor ook een plek voor verenigingsaanbod, particulier sportaanbod, buurtsportwerk, bewegingsonderwijs, toernooitjes en fysiotherapie.

Ambitie

Ieder stadsdeel heeft één of meer beweegnetwerken met routes die afgestemd zijn op een stadsbreed beweegnetwerk. De bovenwijkse netwerken en routes vormen samen een gevarieerd en uitdagend aanbod voor een beweegvriendelijke openbare ruimte. Het bovenwijks beweegnetwerk sluit zoveel mogelijk aan bij de (open) sportparken. Het bovenwijkse beweegnetwerk vraagt om veel ruimte. Dit varieert van 10 ha. tot 80 ha.(Park Staddijk). De oppervlakte van een voorziening hierbinnen hangt af van het type sport- of speelplek en de grootte van de gebruikersgroep. Verschillende sporten of een natuurspeelplek vragen al snel 10.000 m^2. Sommige voorzieningen, zoals een calisthenicstoestel of boulderwand, passen ook op 1.500 m^2.

Inrichting

Het bovenwijks beweegnetwerk voldoet aan een behoefte van een grote groep gebruikers, soms afkomstig uit het stadsdeel, maar vaak ook vanuit de hele stad. Het gaat daarbinnen om voorzieningen die een specifieke sport of juist multifunctioneel sporten mogelijk maken. In het samenhangend beweegnetwerk voor de stad is per stadsdeel een afweging gemaakt voor het aanbod. Hierin is ook nadrukkelijk gekeken

naar het aanbod voor jongeren en sporters met een beperking. Voorbeelden van voorzieningen in de bovenwijkse beweegnetwerken zijn skatebanen, pumptracks, multifunctionele sportkooien, grotere natuurspeelplekken en grote (wijk)speeltuinen. Ook de FIT-routes, wandelroutes en buitensportaccommodaties die ook te gebruiken zijn door niet-leden (open sportparken) vallen onder het bovenwijks beweegnetwerk. Tot slot kunnen, afhankelijk van de behoefte, ook jongeren ontmoetingsplekken (de zgn. JOP's) landen in het bovenwijkse beweegnetwerk.
Bij de inrichting van de voorzieningen moet rekening worden gehouden met de afstand tot de woningen om overlast te beperken. De gemeente is in de lead voor dit beweegnetwerk. Er is ruimte voor initiatiefnemers en gebruikers om een nadere invulling aan de inrichting te geven. We betrekken de omliggende buurt, gebruikers, eventuele initiatiefnemers om te komen tot een definitief ontwerp.

Vrije ruimte op of om de voorzieningen is belangrijk om te ontmoeten, picknicken of voor een (urban) evenement. Net als ruimte voor parkeren en stallen van fietsen en scooters. Naast vrije ruimte zijn plekken nodig waar je kan uitrusten en kijken naar de activiteiten. Dit geeft ook de mogelijkheid tot meebeleven als je niet (meer) mee kan doen. Vaak is er een watertappunt en op sommige plekken zijn toiletvoorzieningen (in de buurt).
De gemeente inspecteert en onderhoudt deze plekken. Met initiatiefnemers kunnen afspraken gemaakt worden voor dagelijks onderhoud zoals het opruimen van (zwerf)afval of blad.

"Ik was eerst lid van de sportschool, maar daar praat niemand met elkaar. Nu kom ik hier elke dag en kom ik in contact met andere sporters. En het kost helemaal niets !"

Gebruiker calisthenics in het Goffertpark

Groen, biodiversiteit en klimaatadaptatie

Een bovenwijks beweegnetwerk is een gebied waar het groen voornamelijk ecologisch beheerd wordt voor de versterking van de biodiversiteit. Op het cultuurgroen (gazons) kan gespeeld en gesport worden. De paden in het groen bieden volop wandelmogelijkheid. Daarnaast is er ruimte voor waterberging, zoals vijvers en sloten. De koelteplekken zijn groot genoeg voor sportieve recreatie zoals hardlopen.

Laag 2

Groene sociale knooppunten

-wijkniveau-

De groene sociale knooppunten zijn belangrijke ontmoetingsplekken voor de wijk. Het zijn grote plekken met voorzieningen voor een brede doelgroep voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. De inrichting is multifunctioneel en groen. De plekken zijn goed bereikbaar, inclusief en vormen de basis van het aanbod in de wijk. Soms zijn ze onderdeel van het bovenwijkse beweegnetwerk.

“Park de Omloop is een prachtig voorbeeld van een groen sociaal knooppunt in een bovenwijks netwerk. Dit hart van Lindenholt zorgt voor verbinding met de verschillende wijken, is dé sociale plek voor ontmoeten, verbinden, spelen en sporten voor jong en oud en een weerspiegeling van de multi-culturele samenleving.”

Jan ten Dam, voorzitter BOL
(Bewoners Overleg Lindenholt)

Functie

Groene sociale knooppunten liggen centraal in de wijk. Het zijn aantrekkelijke groene ontmoetingsplekken voor jong en oud, waar je van alles kan doen. Spelen in het groen of op speeltoestellen, ontmoeten, picknicken, werken, sporten of bewegen. De plek verbindt jong en oud. Door de inrichting en functie is het een plek die overdag altijd in gebruik is. Hier zijn altijd anderen om samen mee te spelen of te kletsen.

Naast een aantrekkelijke plek voor BOSS vervullen de plekken in de buurt van scholen ook een rol als verlengd schoolplein of gymzaal. Er kunnen buitenlessen gegeven worden voor diverse vakken zoals bewegingsonderwijs en natuureducatie. Groene sociale knooppunten zijn altijd zo ingericht dat ook mensen met een beperking er gebruik van kunnen maken. Naast de inrichting van de plek dragen ook activiteiten bij aan een beter gebruik van de plek. Denk aan een spelletje jeu-de-boules of moestuinieren.

De landschappelijke inrichting van een groen sociaal knooppunt is blijvend van aard. De speel- en sportinrichting is flexibel en biedt daardoor de mogelijkheid om in te springen op meer actuele bewonersbehoeften op het moment dat de inrichting aan het eind van haar levensduur is. Soms is de locatie te klein voor een hele uitgebreide inrichting. De plek blijft dan wel ingericht voor een brede doelgroep, hetzij wat beperkter.

Ambitie

Iedere wijk krijgt één of meer groene sociale knooppunten.
Voor iedereen is er een bereikbaar op 10 minuten lopen.
De hoeveelheid knooppunten hangt met name af van de grootte van de wijk, de bevolkingsdichtheid en hoe de wijk is ingericht. Bij veel bewoners en weinig ruimte voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de buurt zelf, is een extra knooppunt in het park of op een plein gewenst. Dit geldt ook voor wijken waar een impuls nodig is om mensen meer te laten ontmoeten en/of bewegen.
De plek is bereikbaar via veilige routes. De oppervlakte varieert en hangt sterk af van de ruimte die er is. De ideale afmeting is minimaal 5.000 m^2. Dit sluit aan bij de normen voor groene en koelteplekken vanuit het klimaatadaptatiebeleid.
Voor bestaande wijken gaat het om een centraal gelegen plek die we omvormen tot een groen sociaal knooppunt.

Inrichting

Het groene sociale knooppunt is er voor alle bewoners uit de wijk. De inrichting is daarop afgestemd. Er staan in principe drie toestellen voor spelen en bewegen voor een brede doelgroep. Deze zijn gericht op samen iets doen en één echt groot gaaf uniek element dat deze plek typeert. Daarnaast zijn er altijd meerdere aanleidingen tot ontmoeten. Gezien de functie voor diverse doelgroepen is veel ruimte nodig. Ruimte waar voor iedere doelgroep een divers en uitdagend aanbod is met goede zonering van activiteiten om het veilig en aantrekkelijk te houden voor iedereen. De oppervlakte varieert en hangt af van de ruimte die er is.
Op een groen sociaal knooppunt is over het algemeen voldoende ruimte voor activiteiten om bijvoorbeeld te kunnen volleyballen of voetballen. De school, welzijnsorganisatie, het sportbedrijf of bewonersgroep kunnen hier activiteiten organiseren. Om samenspelen mogelijk te maken geldt het volgende inrichtingsprincipe:

- Iedereen met of zonder beperking voelt zich 100% welkom en thuis op de speelplek.
- 70% van de speelaanleidingen zijn voor iedereen bereikbaar.
- 50% van de speelaanleidingen zijn voor iedereen bespeelbaar.

Het ontwerp van een groen sociaal knooppunt wordt gemaakt in samenspraak met gebruikers en omwonenden. De kinderen hebben de belangrijkste stem. De gemeente maakt het ontwerp op basis van input uit de wijk. De gemeente inspecteert en onderhoudt deze plekken.
Door veel variatie is er altijd wat te beleven en leren op deze plek. Denk hierbij aan hoogteverschillen, kleurgebruik, vrije ruimte, natuur, moeilijkheidsniveau, materiaalgebruik. Het toevoegen van mogelijkheden om zelf te creëren, zoals een waterpomp en zand maken de plek extra aantrekkelijk.
Er wordt aan dubbelgebruik gedacht; zo kan een gladde ondervloer van een 3x3 basketbalveldje ook dienen als plek voor rolstoeltikkertje of om te leren skaten. Ook een wijkspeeltuin heeft de functie van een groen sociaal knooppunt.
De 25 Ommetjes door de verschillende wijken hebben ook een belangrijke functie om bewoners in de wijk wandelend in beweging te krijgen.

Groen, biodiversiteit en klimaatadaptatie

Ideaal is als het groene sociale knooppunt behoort tot de hoofdgroenstructuur waardoor de biodiversiteit met goede inrichting bevorderd wordt.
In het groene sociale knooppunt wordt het groen deels ecologisch beheerd door het aanbrengen van beplanting.
Er is cultuurgroen zoals een grasveld voor spelen en bewegen. Stadslandbouwvormen zoals een pluktuin of Tiny Forest-kunnen aanvullend zijn in het groene sociale knooppunt. Ook is er speelgroen; struiken die uitnodigen om in te spelen, een hut in te maken. Aan de randen is er ruimte voor biodiversiteit ter versterking van natuureducatie. Indien nodig brengen we hagen aan als zonering of voor de verkeersveiligheid. Daarnaast is er ruimte voor waterberging (wadi's) en zijn er kleine koelteplekken door bomen.

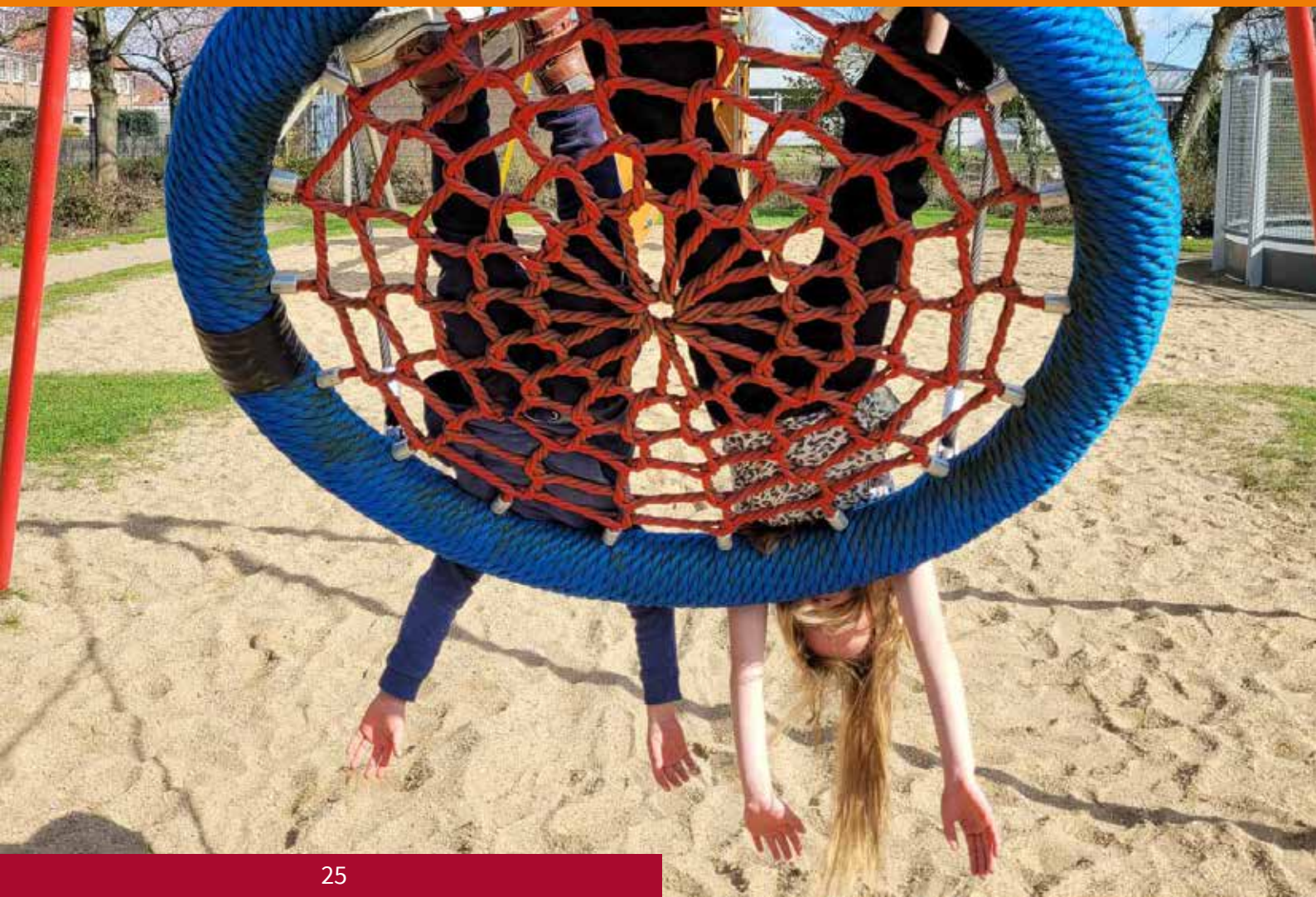

Laag 3

Buurtplekken
-buurtniveau-

Buurtplekken liggen verspreid in de wijk dichtbij de gebruikers. Het zijn kleinere plekken met enkele voorzieningen voor bewegen ontmoeten en spelen op buurtniveau. De inrichting heeft een bepaalde functie of is voor een specifieke doelgroep. De inrichting van de buurtplekken is daardoor dus vaak verschillend. De buurtplekken vullen de groene sociale knooppunten aan en geven op een flexibele manier invulling aan veranderende behoeften van de buurt.

Waar het mogelijk is sluit de gemeente met de scholen een convenant af waardoor het schoolplein ook buiten de schooltijden toegankelijk is. Daarin worden o.a. afspraken over beheer, onderhoud en aansprakelijkheid vastgelegd. Ook is het mogelijk om de openbare ruimte rondom de school in te richten voor spelen en sporten.

Functie

Buurtplekken zijn plekken in de buurt en hebben een on tmoetingsfunctie op buurtniveau. Er komt een buurtplek als de groene sociale knooppunten te ver weg liggen (meer dan 10 minuten lopen) of er een barrière, zoals een drukke weg, tussen ligt. Dit kan een speelplek zijn voor de kinderen van 0 tot 8 jaar of een extra trapveld voor de jeugd. Ook is een buurtplek een mogelijke oplossing als het groen sociaal knooppunt net te klein is om voor alle doelgroepen iets te bieden. Er kan ook een buurtplek komen in een buurt met veel hoogbouw.
Buurtplekken zijn extra belangrijk in buurten met veel hoogbouw, versteende buurten met weinig speelruimte op straat of waar een extra sociale- of beweegimpuls nodig is. De buurtplekken zijn dan bedoeld voor ‘kleinschalig’ bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Onder de buurtplekken valt ook het schoolplein dat openbaar toegankelijk is na schooltijd. Tot slot behoren ook KWIEK-routes tot 'buurtplekken'.

Een buurtplek is daarmee maatwerk en springt in op de meer actuele behoeftes. De inrichting ligt dan ook niet voor altijd vast. De levensduur van de inrichting van een plek ligt tussen de 10 en 15 jaar. Bij grote veranderingen in de buurt wordt gekeken of de plek nog gewenst is en de inrichting nog aansluit op de behoeftes. Dat kan betekenen dat voorzieningen veranderen, verdwijnen of hergebruikt worden op een andere plek.

Ambitie

Anno 2023 zijn er in Nijmegen veel buurtplekken met een inrichting die sterk op elkaar lijken en vooral gericht zijn op spelen. Het idee van de buurtplekken is dat deze plekken meer gaan meebewegen met de ontwikkelingen in een buurt. Afhankelijk van onder andere de komst van groene sociale knooppunten, de mogelijkheid om te spelen in de straat en bevolkingssamenstelling neemt het aantal plekken af of veranderen deze van inrichting voor een andere doelgroep. Het streven is daarbij dat de inrichting meer divers, inclusief en groen wordt en aansluit op gewenst gebruik en samenstelling van de buurt. De ideale afmeting voor een buurtplek is minimaal 1500 m^2.

Inrichting

De buurtplekken zijn er met name voor de gebruikers uit de directe omgeving. De inrichting is daarop afgestemd. Er is altijd een aanleiding tot ontmoeten zoals bijvoorbeeld een bankje. De oppervlakte varieert en hangt sterk af van de ruimte die er is.

Voor bewoners is het mogelijk om op de buurtplek eigen activiteiten te ondernemen en hiervoor tijdelijk zitaanleidingen, spelmateriaal, bultje zand of een partytent neer te zetten. Het is belangrijk dat de tijdelijke materialen na gebruik direct weer opgeruimd worden. De permanente inrichting is ondersteunend aan gewenste activiteiten. Een paar palen maakt het bijvoorbeeld mogelijk een net te spannen voor volleybal of badminton en een stukje halfverharding maakt het mogelijk om een spelletje jeu-de-boules te doen.

Het ontwerp van een buurtplek wordt altijd in samenspraak met gebruikers en omwonenden gemaakt. Bij het ontwerpen staat altijd de vraag centraal wat de gebruikers uit de buurt er willen gaan doen. Stap twee is dan bedenken wat daarvoor nodig is. Samen wordt het definitief ontwerp gekozen. Als de plek voor kinderen is hebben zij hierin de belangrijkste stem. De gemeente inspecteert en onderhoudt deze plekken.

Bij het ontwerp wordt aan dubbelgebruik gedacht; zo kan een boomstam zowel dienen als evenwichtsbalk als zitplek. De buurtplek is ook een plek voor inclusieve voorzieningen die ervoor zorgen dat bewoners met een beperking ook zoveel mogelijk mee kunnen doen.

Groen, biodiversiteit en klimaatadaptatie

De plekken worden zo groen mogelijk ingericht. Het groen op een buurtplek bestaat vooral uit gazon, bomen en beplanting. Er is cultuurgroen zoals een grasveld voor vrij spel. Er is ruimte voor speelgroen. Indien nodig is er een haag als afscheiding voor de veiligheid. Daarnaast kan het soms zo zijn dat er ruimte is voor waterberging met eventueel speelmogelijkheden zolang de berging, infiltratie en afvoer van water, niet ontoelaatbaar beperkt worden en beheerbaar blijven.

Laag 4

Ruimte op ‘straat’
-straatniveau-

Ontmoeten en ontspannen buiten begint op straatniveau; dicht bij huis op straat en in het groen. Deze ruimte is niet specifiek voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten ingericht, maar wordt wel zo gebruikt. Deze ruimte richten we veilig en aantrekkelijk in om ze hiervoor geschikt te maken. Ook routes naar voorzieningen en speel-, sport- en ontmoetingsplekken vallen onder ruimte op 'straat'.

Functie

De straat, het gebied rondom hoogbouw of een groene plek kunnen ontmoetingsplekken voor en door omwonenden worden. Het is dé plek waar sociale cohesie en veiligheid in een buurt ontstaat en waar kinderen ook zonder speeltoestellen hun eigen spel kunnen spelen.
Een laagdrempelige opstap naar het beweegnetwerk van de stad begint bij de voordeur. Het maken van een ommetje vanaf de woning op goed begaanbare voetpaden en/of trottoirs helpt ontspannen en bevordert de (mentale) gezondheid.
Veilige, goed begaanbare routes met voldoende groen naar voorzieningen als o.a. speelplekken en school zorgen ervoor dat kinderen eerder zelfstandig op pad gaan en dat ouderen en bewoners met een beperking deze plekken ook goed kunnen bereiken.
Een goed ingerichte buitenruimte gaat zeker voor een periode van 40 jaar mee. Elementen in de straat, een route of op een groene ontmoetingsplaats kunnen in de loop van de tijd worden aangepast aan de wensen van de bewoners.

Ambitie

Elk herinrichtingsproject biedt kansen om opnieuw te kijken welk gebruik op die plek het meest gerechtvaardigd en nodig is. Daar waar in het verleden met name verkeersfuncties leidend waren kunnen de voetganger en het spelende kind leidend worden. Bewegen, ontmoeten en spelen spelen een belangrijke rol bij herinrichting. Zo kunnen leefstraten ontstaan die uitnodigen voor ontmoeting en spel. Het routenetwerk is zo aangelegd dat veilig wandelen en fietsen naar speelplekken en andere voorzieningen een vanzelfsprekendheid wordt.

> “Het zou echt top zijn als er in onze wijk op 'straat' meer kleine plekjes zijn om te skateboarden Dat verlaagt de drempel om te gaan skaten en voegt voor kleine én grote kinderen nieuwe uitdagingen toe”
>
> **Thomas Klijn**
> **skateboarder en medewerker Waalhalla**

Inrichting

In tegenstelling tot de andere gebruikslagen gaat het bij deze gebruikslaag niet om voorzieningen maar meer om veilige, aantrekkelijke ruimte. Veilige ruimte om te verblijven in de straat, op een pleintje of veldje dichtbij de woningen. Daarnaast gaat het om veilige, toegankelijke en aantrekkelijke routes met voldoende groen zoals brede trottoirs en fiets- en wandelpaden. Goede bereikbaarheid van de plekken in de andere lagen hangt af van deze laag. Er is aan deze gebruikslaag geen oppervlak te koppelen. De hele openbare ruimte behoort tot deze laag en de gebruiksfunctie BOSS wordt hier altijd aan toegevoegd. Verkeersruimte kan verblijfsruimte worden, een grasveldje een buurttuintje en een trap een klets- of urban pop-up spot voor jongeren.

Gemarkeerde routes maken bewegen voor kinderen, mensen met een beperking en senioren gemakkelijker. Denk aan veilige en herkenbare routes naar school of de supermarkt. Markeringen met kleuren onderweg en bij het oversteken maakt dat mensen weten waar ze zijn en geven overige weggebruikers het signaal dat er ook andere vaak meer kwetsbare gebruikers zijn. Aanvullend kunnen muurtjes onderweg een aanleiding geven om te zitten, op te lopen of over te springen of een trick te doen met een step. Een bank een rustpunt voor senioren, kletsplek voor jongeren, maar ook een beweeg- of bootcampelement.
Bij het herinrichten van de straat krijgen bewoners een stem in het ontwerp van de straat en wordt nadrukkelijk afgewogen hoe de gebruiksfuncties, anders dan verkeer, een plek krijgen. Bewoners kunnen initiatief nemen voor het adopteren van een stukje openbare ruimte voor BOSS. Zo'n plekje wordt door de buurtbewoners onderhouden. Dit leggen we vast in een participatie overeenkomst.

Met een relatief geringe aanpassing is dubbelgebruik van bepaalde plekken mogelijk. Op bepaalde tijdstippen staat veel ruimte leeg. Zo kan een parkeerplaats bij een school, bedrijf of kerk in de avonduren of het weekend gebruikt worden voor bijvoorbeeld voetbal of rolstoelhockey. Ook kan kunst in de openbare ruimte zo ontworpen worden dat er op gespeeld kan worden.

Groen, biodiversiteit en klimaatadaptatie

Het groen in de ruimte op straat is een klein of langgerekt groengebied (corridor) waar het groen deels ecologisch d.m.v. beplanting en kruidenstroken en deels cultuurlijk beheerd wordt met gazon en sierbeplanting voor spelen en ontmoeten. Laagvertakte bomen kunnen dienen als klimelement. Daarnaast is er soms ruimte voor waterberging zoals een sloot of greppel. Ook zijn er boomgroepen of bomenlanen voor koelte ten behoeve van schaduwroutes. De groene corridors dienen zowel voor versterking biodiversiteit als voor natuurbeleving en beweging.

Deel 3 Uitvoering BOSS

De uitvoering van dit BOSS kader is o.a. afhankelijk van de beschikbare middelen, het moment van einde van levensduur van toestellen en de keuze van buurten voor de vernieuwingsopgave openbare ruimte.

3.1 Huidige stand van zaken

- In 2023 zijn er 391 speel- en of sportplekken verspreid over de stad.
- In 2023 zijn een aantal sportparken opengesteld voor niet leden.
- In 2023 zijn er nog geen bovenwijkse beweegnetwerken vastgesteld. We kunnen wel een aantal gebieden als zodanig of als potentieel zien. Voorbeelden hiervan zijn het gebied van het Stadseiland en de toekomstige Groene Corridor langs het spoor.

3.2 Wijkaanpak

Na het vaststellen van de Omgevingsvisie en het onderzoek onder het stadspanel “spelen en ontmoeten in Nijmegen” zijn we in 2021 twee pilots gestart met het maken van een BOSS wijkplan in Hegdambroek en Brakkenstein. In deze pilotwijken hebben we ervaring opgedaan met het voorbereiden en (deels) realiseren van groene sociale knooppunten, het hergebruik van materialen, het verwijderen van speeltoestellen op enkele speelplekjes en het betrekken van bewoners, waaronder kinderen en senioren. De pilots gaven ons meer inzicht in de kosten en het proces van voorbereiden en herinrichting van de groene sociale knooppunten en buurtplekken. Bij de pilots waren naast de bewoners, netwerkpartners uit de wijk, bewonersorganisaties en aannemer ook collega-ambtenaren van diverse afdelingen betrokken.

Voor de planning van de wijkaanpak BOSS laten we ons leiden door de noodzakelijke vervangingen van speeltoestellen / ondergronden én de vernieuwingsopgave openbare ruimte. Behalve de vernieuwingsopgave openbare ruimte is ook het welzijn van bewoners in de wijk c.q. de leefbaarheid in een wijk van invloed op de keuze met welke wijk we aan de slag gaan. Uitgangspunt is om minimaal twee wijken per jaar aan te pakken. Dit is niet alleen afhankelijk van de beschikbare capaciteit binnen de gemeente en van aannemers, maar ook van de beschikbare financiële middelen.

Een quick-scan van alle wijken geeft inzicht in de toekomstige inrichting van de wijk. Welke speelplekken in de wijk kunnen buurtplekken worden, welke centraal gelegen plek leent zich voor een groen sociaal knooppunt. De definitieve keuze maken we na de wijksafari waarin we de input van bewoners meenemen.

Afhankelijk van de beschikbare middelen maken we de aankomende jaren in de wijkaanpak BOSS van ca. 60 speelplekken groene sociale knooppunten. Daarnaast schatten we in dat er uiteindelijk circa 175 buurtplekken zijn. Dit zijn grotendeels bestaande plekken. 25 % van de huidige (2023) speelplekjes bouwen we af naar groene (ontmoetings)plekken zonder speeltoestellen.

3.3 Gebruik van de BOSS-plekken

Naast het aanleggen van goede BOSS plekken, beweegroutes en andere sportieve voorzieningen in de openbare ruimte stimuleren we het gebruik ervan.
Zo kunnen de buurtspeelcoaches en de urban sportcoach van het Sportbedrijf projecten opzetten in de wijk om kinderen, jongeren en volwassenen te stimuleren om buiten te spelen, te bewegen, te wandelen en te (urban) sporten. Dit doen ze samen met de collega's van het sportbedrijf en de netwerkpartners. Hierdoor ontstaat o.a. voor senioren een belangrijk sociaal netwerk.

3.4 Uitvoeringsagenda 2024-2025 en financiën

Wat gaan we doen?	Wanneer?	Kosten	Dekking
1. Verkennen en vaststellen locaties bovenwijks beweegnetwerk in de actualisatie Omgevingsvisie	2024	geen	n.v.t.
2. Verkennen mogelijkheden openstellen sportparken ten behoeve van bovenwijks beweegnetwerk en hierop inzetten middels een pilot.	2024-2025	geen	n.v.t.
3. Realiseren van wijkaanpak BOSS in de volgende (delen van) wijken: 2024: Meijhorst, Bottendaal, Landbouwbuurt en Oud Lent 2025: Ackerwijken en Hatert	2024-2025	€ 900.000	Stadsbegroting 2024-2027 2024: € 400.000 2025: 400.000 € 100.000 uit 'meer dan beheer' voor Meijhorst (initiatiefvoorstel SP - 2023)
4. Realiseren van (delen van) de Urban Fit track / BOSS route door Hof van Holland, Woenderskamp en Koudenhoek	2025	€ 625.000	GREX Waalsprong
5. Realiseren van meer en kwalitatief betere faciliteiten voor groeiend aantal jongeren in Noord t.b.v. sport en ontmoeten	2024-2025	€ 250.000	Stadsbegroting 2024-2027
6. Opknappen van skateplekken in Nijmegen in overleg met de skate-community	2024	€ 400.000	Stadsbegroting 2024-2027
7. Reguliere inspecties en onderhoudswerkzaamheden aan speeltoestellen en ondergronden.	2024-2025	€ 550.000 per jaar	Stadsbegroting 2024-2027 (betreft exploitatiegelden)
8. Vervanging speelvoorzieningen: door piek in vervangingsbehoefte 2024-2025-2026 worden speeltoestellen die niet meer veilig zijn vervangen of verwijderd vooruitlopend op de wijkaanpak.	2024-2025	€ 700.000	Stadsbegroting 2024-2027 2024: € 550.000 2025: € 150.000
9. Starten met een pilot voor aanpassing van één wijkspeeltuin om open karakter te realiseren	2024-2025	p.m.	
10. Openstellen van schoolpleinen in samenhang met de BOSS-wijkaanpak i.o.m. de schoolbesturen.	2024-2025	geen	n.v.t.
11. Onderzoek naar behoefte van senioren in de openbare ruimte.	2024	geen	n.v.t.
12. Rookvrij maken van speelplekken	2024-2025	€ 26.000	Budget Kansrijke start

Bijlage

Uitleg van begrippen

BOSS
Dit is de afkorting voor Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten in de openbare ruimte

Speelaanleidingen
Speelaanleidingen zijn inrichtingselementen die op een eenvoudige manier de mogelijkheid bieden om te spelen in een straat, een wijk, op een schoolplein of ontmoetingsplek. Voorbeelden hiervan zijn een boomstam, keien en muurtjes om op te balanceren of tegenaan te voetballen. Speelaanleidingen zijn ook goed te gebruiken om buitensport te stimuleren en faciliteren.

Urban sports
Urban Sports & Culture is onlosmakelijk met elkaar verbonden en uit zich in vele verschillende muzikale, visuele, fysieke en creatieve uitingen van jonge mensen in stedelijke omgevingen. Met een sterke jongerencultuur die zich niet volledig thuis voelt in de wetten en regels van de traditionele cultuur, maar op zoek is naar meer vrijheid en creativiteit. Creatievelingen die geïnspireerd raken door ontmoetingen op straat, via internet en die door middel van sociale media hun leeftijdsgenoten vinden. Urban is afkomstig uit de straat- en hiphopcultuur. Het is zelfredzaamheid, saamhorigheid en een community met een 'do it yourself, but do it together' mentaliteit. Elementen die hierbij horen zijn creativiteit, behendigheid, vrijheid, open-minded. De community is anders georganiseerd en heeft liefde voor muziek en cultuur.
In dit uitvoeringskader ligt de focus op de kansen voor urban sports.

Routes
Routes vormen het verbindend netwerk in de wijk naar speelplekken en andere voorzieningen. Het kan gaan om goed begaanbare trottoirs en voetpaden en veilige oversteekmogelijkheden, wandelpaden en ommetjes door de wijk langs groen en water. In andere gevallen zijn het specifiek aangelegde gemarkeerde routes zoals de KWIEK routes en de FIT routes. In dat geval gaat het om beweegroutes.

KWIEK routes
Dit zijn routes van circa 1,5 km gemarkeerd door stoeptegels, waarbij oefeningen op of bij het straatmeubilair onderweg aanzetten tot bewegen.

(QR) FIT routes
Dit zijn gemarkeerde routes van 1,5 tot 3 km om spierkracht en conditie te verbeteren.

Inclusie
BOSS voor iedereen
Het BOSS uitvoeringskader is geschreven voor alle inwoners van Nijmegen. We vinden het belangrijk dat iedereen zich thuis voelt in de openbare ruimte, ongeacht leeftijd, lichamelijke of psychische gezondheid, beperking, etnische of culturele achtergrond, seksuele geaardheid, gender(identiteit), sekse of sociale positie.

Nijmegen